

REGULAMENT

privind întreținerea câinilor, pisicilor, altor animale de companie și a animalelor fără stăpân în UAT Ghidighici

I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul și temeiul juridic

- (1) Prezentul Regulament privind întreținerea câinilor, pisicilor, altor animale de companie și a animalelor fără stăpân în UAT Ghidighici (în continuare – Regulament), are ca obiectiv Asigurarea unui climat de conviețuire sigur și civilizată între oameni și animale, protejarea sănătății publice, siguranței cetățenilor și bunăstarea animalelor.
- (2) Prezentul Regulament este elaborat în conformitate cu legislația Republicii Moldova, în special:
 - Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002;
 - Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008;
 - Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985/2002;
 - Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
 - Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară;
 - Legea nr. 213/2022 zootehniei;
 - Legea nr. 231/ 2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor;
 - Legea nr. 439/1995 privind regnului animal;
 - Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător;
 - Legea nr. 209/2016 privind deșeurile;
 - Legea nr. 306 din 19-12-2024 privind ratificarea Convenției europene pentru protecția animalelor de companie;
 - Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală;

Articolul 2. Obiectul și domeniul de aplicare

- (1) Prezentul Regulament stabilește normele privind întreținerea animalelor domestice și păsărilor pe teritoriul satului Ghidighici, având ca obiectiv:
 - asigurarea unui mediu sigur și sănătos pentru oameni și animale;
 - stabilirea cerințelor de întreținere a animalelor de companie;
 - prevenirea riscurilor pentru sănătatea publică și protecția mediului;
 - gestionarea deșeurilor de origine animală;
 - stabilirea obligațiilor și responsabilităților deținătorilor de animale;
 - prevenirea cazurilor de cruzime față de animale și impunerea sancțiunilor corespunzătoare.
- (2) Prezentul Regulament este obligatoriu pentru toți locuitorii satului Ghidighici, persoane fizice și juridice, indiferent de forma de proprietate sau activitate.

Articolul 3. Principiile de bază ale regulamentului

- (3) Regulamentul se bazează pe următoarele principii:
- **Respectarea bunăstării animalelor** – întreținerea animalelor și păsărilor trebuie să fie realizată în condiții care asigură hrana, îngrijirea și adăpostul adecvat;
 - **Responsabilitatea proprietarilor** – deținătorii de animale de companie sunt direct responsabili pentru îngrijirea acestora și pentru impactul lor asupra mediului și comunității;
 - **Protecția sănătății publice** – evitarea răspândirii bolilor și a poluării prin gestionarea adecvată a dejecțiilor și respectarea normelor sanitar-veterinare;
 - **Respectarea ordinii publice** – prevenirea disconfortului cauzat de animale prin stabilirea unor reguli clare privind deținerea și circulația acestora;
 - **Implicarea autorităților locale și a comunității** – Primăria satului Ghidighici, instituțiile competente și locuitorii sunt implicați în monitorizarea și aplicarea regulamentului.

Articolul 4. Definiții ale termenilor utilizați

- (1) În sensul prezentului Regulament, se definesc următorii termeni:
- **Abandon** - lăsarea unui animal aflat în proprietatea sau îngrijirea omului, în afara locului de deținere a acestuia, fără hrană, adăpost și tratament medical.
 - **Azil** - loc special destinat și amenajat pentru întreținerea animalelor cu sau fără stăpân, confiscate, pierdute, găsite sau capturate în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
 - **Animale** - obiecte biologice, care se referă la următoarele grupuri de animale: de fermă de companie, fără stăpân, sălbatic, păsări (inclusiv păsări domestice și sălbatic), exotice, cu blană, experimentale, întreținute în grădinile zoologice, circuri, maritime inclusiv nevertebrate, pești, albine și orice alt animal întreținut sau utilizat de om;
 - **Animale deținute** - animale care sunt deținute de oameni inclusiv în cazul animalelor acvatice, animalele de acvacultură;
 - **Animal de companie** - animal deținut sau destinat a fi deținut de către om din speciile:
 - a) câini (*Canis lupus familiaris*);
 - b) pisici (*Felis silvestris*);
 - c) dihori domestici (*Mustela putorius furo*);
 - d) nevertebrate (cu excepția albinelor, a moluștelor din încrengătura Mollusca și a crustaceelor din subîncrengătura Crustacea);
 - e) animale acvatice ornamentale;
 - f) amfibieni;
 - g) reptile;
 - h) păsări: specii de păsări, altele decât găini, curci, bibilici, rațe, găște, prepelițe, porumbei, fazani, potârnichi și păsări alergătoare (*Ratitae*);
 - i) mamifere: rozătoare și iepuri, mini porc (*Miniature Pigs*), Ariciul African pitic (*Atelerix albiventris*);

- j) altele decât cele producției de alimente, în special pe lângă casă, pentru agrement sau companie;
- **Animal fără stăpân** - orice animal care se află în locurile publice sau în spațiile adiacente acestora, precum și în afara proprietății proprietarului sau deținătorului acestuia și nesupravegheat, liber, abandonat, pierdut, inclusiv animal identificat prin microtipare, crotalie sau alt mijloc alternativ de identificare;
 - **Deținător de animale** – orice persoană fizică sau juridică ce crește sau îngrijește animale domestice sau păsări.
 - **Adăpost pentru animale** – construcție destinată protecției și întreținerii animalelor și păsărilor, conform normelor igienico-sanitare.
 - **Domeniu public** – spațiile aflate în administrarea autorităților locale (drumuri, parcuri, terenuri publice etc.).
 - **Dejeții animaliere** – materii rezultate din activitatea fiziologică a animalelor, care trebuie gestionate conform legislației.
 - **Autoritatea competentă** – Primăria satului Ghidighici și alte instituții responsabile de aplicarea regulamentului.

II. REGULI PRIVIND DEȚINEREA ANIMALELOR DE COMPANIE

Articolul 5. Obligațiile deținătorilor de animale de companie

- (1) Deținătorii de animale de companie sunt obligați să asigure animalului condiții adecvate de întreținere, respectând cerințele fiziologice, etologice și de bunăstare, în funcție de specie, rasă, vârstă și stare de sănătate.
- (2) În special, deținătorii au următoarele obligații:
 - a) să asigure hrană adecvată calitativ și cantitativ, în funcție de necesitățile animalului;
 - b) să asigure acces permanent la apă potabilă;
 - c) să ofere un adăpost corespunzător, care să protejeze animalul de frig, căldură excesivă, precipitații sau curenți de aer;
 - d) să asigure un spațiu de mișcare suficient și adaptat speciei și mărimii animalului;
 - e) să mențină igiena spațiilor unde este ținut animalul, inclusiv a cuștilor, padocurilor și vaselor de hrană/apă;
 - f) să acorde îngrijiri veterinare regulate, profilactice și de urgență, inclusiv tratamente în caz de boală sau accidentare;
 - g) să prevină reproducerea necontrolată a animalului, prin sterilizare sau alte mijloace legale.
- (3) Este strict interzisă aplicarea oricărei forme de cruzime, neglijență, abuz fizic, psihologic sau deprivare de hrană, apă sau îngrijire medicală asupra animalelor.

- (4) În cazul nerespectării acestor obligații, autoritatea competentă poate aplica sancțiuni contravenționale sau penale, în conformitate cu prevederile Codului contravențional și ale Codului penal al Republicii Moldova.

Articolul 6. Identificare, înregistrare și vaccinare

- (1) Proprietarii de câini și pisici au obligația de a asigura următoarele măsuri de identificare și protecție sanitar-veterinară:
- a) microciparea animalului cu un dispozitiv de identificare conform normelor sanitar-veterinare;
 - b) înregistrarea animalului în registrul de evidență a animalelor de companie, gestionat instituția desemnată;
 - c) obține, păstra și actualiza carnetului de sănătate, cuprinzând toate datele relevante;
 - d) efectuarea vaccinărilor obligatorii, în special împotriva rabiei,
 - e) deparazitarea internă și externă periodică, în funcție de recomandările medicului veterinar;
 - f) sterilizarea animalului, dacă nu este utilizat în scopuri de reproducere controlată;
- (2) Dovada îndeplinirii acestor obligații se face prin prezentarea carnetului de sănătate și a certificatelor emise de medicul veterinar autorizat.

Articolul 7. Număr maxim de animale permis în gospodărie

- (5) În gospodăriile individuale (case), numărul maxim de animale de companie permis este cel mult 4 câini și 4 pisici adulte, cu posibilitatea de a deține și alte animale de companie prevăzute la art. 1 lit. d)–j) (definiție- Animal de companie), în limita unui număr total de 10 animale de companie adulte, cu respectarea condițiilor de bunăstare, igienă și siguranță a persoanelor.
- (6) În locuințele colective (blocuri de locuințe):
- este permisă deținerea a cel mult 2 câini și 3 pisici adulte per apartament;
 - numărul total de animale de companie adulte nu va depăși 6, incluzând speciile menționate la art. 1 lit. d)–j) (definiție- Animal de companie), cu respectarea normelor de conviețuire, a regulamentelor interne ale asociației de locatari și a prevederilor prezentului regulament.
- (7) Depășirea limitelor prevăzute la alin. (1) și (2) este posibilă doar cu aprobarea autorității administrației publice locale, în baza unei cereri motivate din partea deținătorului, însoțită de dovezi privind:
- condițiile adecvate de îngrijire și adăpostire;
 - lipsa reclamațiilor din partea vecinilor;
 - dovada vaccinării și identificării animalelor;
 - acordul vecinilor (în cazul blocurilor de locuințe).
- (8) Numărul puilor născuți accidental sau în urma reproducerii planificate nu se ia în considerare până la vârsta de 3 luni, cu condiția ca aceștia să fie plasați spre adopție, donați sau înstrăinați până la această vârstă.

- (9) În toate cazurile, deținătorii au obligația de a respecta prevederile privind înregistrarea, întreținerea, igiena, supravegherea și controlul reproducerii animalelor, conform prezentului Regulament.

Articolul 8. Interdicții:

- (1) Se interzice deținătorilor de animale de companie următoarele:
- a) **Abandonarea animalelor**, indiferent de motiv, pe domeniul public sau în alte spații din afara gospodăriei;
 - b) **Lăsarea animalelor nesupravegheate** pe domeniul public, inclusiv în parcuri, străzi sau spații verzi, fără lesă sau botniță, în funcție de specie și talie;
 - c) **Permiterea accesului animalelor în locuri interzise prin lege sau prin semnalizare expresă** (unități medicale, școli, locuri de joacă, spații publice închise etc.), cu excepția animalelor de asistență pentru persoane cu dizabilități;
 - d) **Creșterea animalelor de companie în spații comune**, cum ar fi scări de bloc, poduri, subsoluri sau alte spații comune ale clădirilor de locuințe colective;
 - e) **Deținerea animalelor în condiții care pun în pericol sănătatea sau siguranța publică**, inclusiv în gospodării insalubre, lipsite de adăpost adecvat, hrană sau îngrijire veterinară;
 - f) **Folosirea animalelor în scopuri ilicite sau contrare bunelor moravuri**, precum luptele între animale sau exploatarea abuzivă în scop comercial;
 - g) **Provocarea de suferințe inutile animalelor**, inclusiv prin neglijență, cruzime, lipsa tratamentului medical sau lipsa interacțiunii minime necesare cu omul;
 - h) **Încălcarea normelor de igienă și liniște publică**, prin lăsarea animalelor să deranjeze vecinii (prin zgomote frecvente, mirosuri puternice etc.) sau prin nerespectarea obligației de colectare a excrementelor de pe domeniul public.

III. REGULI PRIVIND CIRCULAȚIA ȘI COMPORTAMENTUL ÎN SPAȚII PUBLICE

Articolul 9. Plimbarea câinilor în spații publice

- (1) Plimbarea câinilor este permisă numai dacă aceștia sunt ținuți în lesă.
- (2) Câinii din rasele recunoscute ca fiind potențial periculoase sau agresive vor fi echipați și cu botniță.
- (3) Persoanele care conduc câini în spații publice trebuie să fie capabile să-i controleze în orice moment.
- (4) Este interzisă lăsarea liberă a câinilor în spațiile publice, indiferent de talia sau comportamentul animalului.

Articolul 10. Accesul în spațiile publice

- (1) Este interzis accesul animalelor de companie în următoarele locuri:
- a) spații de joacă pentru copii;

- b) unități de învățământ și instituții publice (cu excepția animalelor de asistență);
 - c) piețe agroalimentare;
 - d) zone cu afișaj explicit de interzicere.
- (2) Accesul este permis în parcuri, zone verzi și alei pietonale, cu respectarea prevederilor privind controlul animalului.
- (3) Autoritățile administrației publice locale pot desemna spații special amenajate pentru plimbarea și socializarea animalelor de companie.

Articolul 11. Obligația de a colecta dejecțiile animalelor

- (1) Persoanele care plimbă animale de companie în spații publice sunt obligate să colecteze dejecțiile acestora imediat.
- (2) Colectarea se va face cu mijloace proprii (saci, mănuși, recipiente etc.), care vor fi aruncate în locuri special amenajate sau în coșuri de gunoi.
- (3) Nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea contravențională, civilă sau penală, în funcție de gravitate și consecințele faptei.

Articolul 12. Măsuri pentru prevenirea conflictelor între animale și oameni

- (1) Deținătorii de animale de companie trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a preveni comportamente agresive, zgomotoase sau care pot crea disconfort ori teamă persoanelor din jur.
- (2) Se interzice provocarea deliberată a animalelor aflate în spațiile publice, precum și instigarea acestora la comportamente agresive.
- (3) În cazul în care un animal de companie a cauzat prejudicii (fizice sau materiale) unei persoane sau altui animal, proprietarul acestuia răspunde în conformitate cu legislația civilă, penală și/sau contravențională.
- (4) În cazul atacurilor repetate sau al neglijenței grave, autoritățile competente pot dispune măsuri suplimentare de restricție, supraveghere ori confiscare temporară a animalului, conform prevederilor legale.

IV. GESTIONAREA ANIMALELOR FĂRĂ STĂPÂN

Articolul 13. Reglementarea efectivului animalelor fără stăpân

- (1) Autoritatea administrației publice locale organizează anual acțiuni de capturare a animalelor fără stăpân, în special câini și pisici, în scopul controlului populației, prevenirii înmulțirii necontrolate și evitării riscurilor pentru sănătatea și siguranța publică.
- (2) Animalele capturate sunt supuse următoarelor măsuri: identificare, evaluare medicală, vaccinare, deparazitare, sterilizare și, după caz, microcipare.
- (3) După finalizarea tratamentelor, animalele pot fi:
 - a) returnate proprietarilor, dacă sunt identificate ca având stăpân și nu există interdicții legale privind restituirea lor;
 - b) propuse spre adopție;
 - c) plasate în adăposturi permanente;
 - d) restituite în locul capturării, dacă acest lucru este permis de lege și nu contravine interesului public sau bunăstării animalului.
- (4) Autoritatea publică locală ia măsuri pentru prevenirea apariției de noi animale fără stăpân, prin:
 - a) campanii periodice de sterilizare și informare a populației privind responsabilitatea deținerii animalelor;
 - b) colaborarea cu organizații de protecție a animalelor și unități medico-veterinare;
 - c) sancționarea abandonului și a cruzimii față de animale, în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 14. Capturarea și izolarea temporară a animalelor

- (3) Capturarea animalelor fără stăpân se face de către personal autorizat, cu mijloace adecvate, nedăunătoare, și în conformitate cu normele privind protecția animalelor.
- (4) Animalele capturate sunt transportate în adăposturi temporare autorizate, unde vor fi izolate pentru o perioadă determinată în vederea evaluării medicale, identificării posibilelor boli transmisibile și aplicării măsurilor sanitar-veterinare necesare.
- (5) În cazul în care, în urma capturării, se constată că animalul are stăpân, acesta va fi informat și va putea revendica animalul în termen de 7 zile. În cazul în care proprietarul a aplicat acte de cruzime sau a încălcat grav obligațiile legale privind deținerea animalului, autoritatea poate refuza restituirea și va sesiza autoritățile competente.
- (6) Proprietarul care revendică animalul va suporta toate cheltuielile aferente capturării, tratamentelor veterinare, întreținerii, hrănirii, sterilizării (dacă a fost necesară), precum și alte costuri legate de îngrijirea temporară a animalului în adăpost. În cazul în care restituirea a fost refuzată în condițiile prevăzute la alin. (3), proprietarul va suporta oricum aceste cheltuieli.

Articolul 15. Întreținerea animalelor fără stăpân

- (1) Animalele capturate sunt întreținute în adăposturi autorizate – temporare sau permanente – în condiții care le asigură bunăstarea, respectiv: hrană corespunzătoare, apă, îngrijiri medicale, adăpost adecvat, izolare sanitară, siguranță și igienă.
- (2) Adăposturile pot fi create, gestionate sau contractate de către autoritatea administrației publice locale, în limita bugetului aprobat anual. În lipsa bugetării suficiente, animalele care nu prezintă pericol pot fi lăsate în spațiul public, urmând a fi monitorizate periodic.
- (3) Întreținerea animalelor fără stăpân se finanțează din bugetul autorității publice locale, precum și din alte surse legale – donații, sponsorizări, granturi, parteneriate public-private, contribuții voluntare etc.
- (4) Centrele de adăpost temporar pot funcționa ca puncte de carantină și tratament până la redirecționarea animalelor în adăposturi permanente sau spre adopție.

Articolul 16. Returnarea animalelor pierdute

- (1) Animalele identificate ca având stăpân vor fi returnate acestora în cel mai scurt timp, după aplicarea tratamentelor medicale necesare și achitarea cheltuielilor aferente.
- (2) Dacă în termen de 7 zile lucrătoare de la capturare animalul nu este revendicat sau proprietarul nu poate beneficia legal de restituire (din cauza cruzimii aplicate ori a altor încălcări grave), animalul va fi trecut în regim de animal fără stăpân.
- (3) În acest caz, fostul proprietar poate fi obligat la plata tuturor costurilor suportate de autoritate: capturare, transport, îngrijire, hrană, tratamente, adăpost etc.

Articolul 17. Promovarea adopției

- (1) Autoritatea publică locală, prin serviciile specializate, promovează activ adopția animalelor fără stăpân, prin platforme online, evenimente publice, colaborări cu ONG-uri și clinici veterinare.
- (2) Adoptatorul semnează un angajament privind bunăstarea animalului, respectarea obligațiilor legale și interdicția de abandon.
- (3) Adopția este gratuită, dar poate presupune condiții minime de asigurare a spațiului și resurselor necesare întreținerii animalului.

Articolul 18. Colaborarea cu comunitatea

- (1) Colaborarea cu societatea civilă, ONG-urile de protecție a animalelor, unitățile medico-veterinare și alte instituții este esențială pentru o gestionare durabilă și umană a populației de animale fără stăpân.

- (2) Comunitatea este încurajată să sprijine eforturile administrației prin:
 - a) implicare în identificarea și raportarea cazurilor de abandon și cruzime;
 - b) promovarea sterilizării animalelor proprii;
 - c) voluntariat în adăposturi și participarea la campanii de informare.

V. MĂSURI DE RĂSPUNDERE

Articolul 19. Răspunderea juridică

- (1) Încălcarea prevederilor prezentului Regulament atrage răspunderea juridică a persoanelor fizice și juridice vinovate, în conformitate cu legislația în vigoare.
- (2) În funcție de gravitatea faptei, persoanele vinovate pot fi trase la răspundere:
 - a) Contravențională, în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova, pentru fapte care întrunesc elementele constitutive ale unei contravenții;
 - b) Civilă, în temeiul Codului civil al Republicii Moldova, pentru: prejudiciile materiale și morale cauzate de animale aflate în responsabilitatea unei persoane sau rezultate din nerespectarea obligațiilor prevăzute de prezentul Regulament;
 - c) Penală, conform Codului penal al Republicii Moldova, pentru comiterea de acte de cruzime față de animale, fapte care întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni.
- (3) Autoritățile competente au obligația de a constata încălcările și de a sesiza instituțiile abilitate, după caz.

VI. DISPOZIȚII FINALE

Articolul 20. Intrarea în vigoare

- (1) Prezentul Regulament intră în vigoare la data aprobării acestuia prin hotărâre a Consiliului Local și devine obligatoriu pentru toate persoanele fizice și juridice aflate pe teritoriul localității.

Articolul 21. Monitorizarea aplicării regulamentului

- (1) Aplicarea și respectarea prevederilor Regulamentului vor fi monitorizate de autoritățile competente, după cum urmează:
 - **Primăria** asigură coordonarea generală și organizarea măsurilor de gestionare a animalelor fără stăpân;
 - **Medicul veterinar împuternicit** este responsabil de verificarea stării de sănătate, tratamentele și sterilizările efectuate asupra animalelor capturate;
 - **Poliția** veghează la respectarea ordinii publice și poate aplica sancțiuni în cazurile prevăzute de lege.

Articolul 22. Revizuirea regulamentului

- (1) Regulamentul va fi revizuit periodic, în funcție de evoluțiile legislative și de necesitățile reale ale comunității, la inițiativa autorităților locale sau în baza recomandărilor instituțiilor competente.